

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 18.4.2007
KOM(2007) 183 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**EVROPA VE SVĚTĚ:
POSÍLENÉ PARTNERSTVÍ V ZÁJMU LEPŠÍHO PŘÍSTUPU NA TRH
PRO EVROPSKÉ VÝVOZCE**

{SEK(2007) 452}
{SEK(2007) 453}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

EVROPA VE SVĚTĚ: POSÍLENÉ PARTNERSTVÍ V ZÁJMU LEPŠÍHO PŘÍSTUPU NA TRH PRO EVROPSKÉ VÝVOZCE

1. Úvod

V dnešním celosvětovém hospodářství jsou evropské společnosti v dosud největší míře závislé na efektivním přístupu na trhy našich obchodních partnerů. Evropské společnosti uskutečňují kapitálově náročné investice ve třetích zemích a budují složité a celosvětové dodavatelské řetězce. Evropští vývozci se stále více snaží uspět nejen ve velkých ekonomikách vyspělého světa, ale rovněž v rozvíjejících se ekonomikách, jako je Čína, Indie, Brazílie a Rusko.

V rámcovém dokumentu **Globální Evropa** z roku 2006¹ se uvádí, že obchodní politika může velmi významně přispět k růstu a zaměstnanosti v Evropě tím, že zajistí, aby evropské společnosti byly i nadále konkurenceschopné a aby měly skutečný přístup na vývozní trhy, které potřebují. Je správné, že Evropa otevírá vlastní trhy způsobem, který stimuluje konkurenceschopnost a inovace, zajišťuje přístup k surovinám a přitahuje příliv zahraničních investic: je to správná reakce na globalizaci. Souběžně však můžeme a měli bychom očekávat otevřené trhy a spravedlivé obchodní podmínky v zahraničí. Zejména rozvíjející se ekonomiky, kterým světový systém obchodu přinesl prospěch a které díky němu dosáhly vysokých temp růstu, by dnes měly snížit překážky obchodu a více otevřít své trhy. Je to v jejich vlastním zájmu i v zájmu světového systému obchodu obecně. Ve vysoce konkurenčním světovém hospodářství přístup na trhy výrazně ovlivní naši ekonomickou vývozní sílu.

Přední a jednoznačnou prioritou Evropy, pokud jde o udržování otevřených světových trhů, jsou její závazky ke Světové obchodní organizaci (WTO), mnohostrannému obchodnímu systému a kolu jednání z Dohy. Postupující celosvětová liberalizace je nejen nejúčinnějším způsobem vytváření otevřeného obchodního systému, ale je to také jediný způsob, který přináší skutečné výsledky všem: nejen vyspělým, ale i rozvojovým zemím. Nezbytnou součástí širší strategie EU je však obnovená politika v oblasti přístupu na trhy, která se zaměřuje na konkrétní problémy či trhy.

V tomto sdělení se navrhuje posílené **partnerství** mezi Komisí, členskými státy a podniky **v zájmu lepšího přístupu na trh**, založené na rozsáhlých veřejných konzultacích. Sdělení popisuje jasnější přístup, který je více orientovaný na výsledky a který se zaměřuje na konkrétní problémy, jimž podniky EU čelí na trzích třetích zemí. Určuje jak slabé stránky současného systému, tak míru, do jaké se musí politika EU změnit, aby odpovídala měnícímu se světovému hospodářství.

¹ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Globální Evropa – Konkurenceschopnost na světovém trhu – Příspěvek ke strategii EU pro růst a zaměstnanost - KOM(2006) 567 ze dne 4.10.2006.

Sdělení také přichází s větší decentralizací současného systému a s lepším využitím místních znalostí a iniciativ formou zakládání a rozvoje místních týmů EU pro přístup na trh vytvořených z pracovníků delegací Komise, zastupitelských úřadů členských států a podnikatelských organizací. Rovněž klade otázku, zda nelze lépe stanovit priority týkající se využití našich vlastních kapacit a zajistit tak, že budou řádně posouzeny všechny stížnosti týkající se přístupu na trh, avšak že se EU zaměří na nejpálčivější problémy. Stanoví, jak můžeme současný systém zefektivnit a zvýšit jeho transparentnost pro podniky v EU.

Silná politika pro přístup na trh je klíčovým úkolem společné obchodní politiky a klíčovou oblastí, ve které EU může svým členským státům přinést skutečný ekonomický prospěch. Pokud jde o opatření proti obchodním překážkám, musíme stanovit, jak zlepšit využití stávajících nástrojů a tam, kde je to možné, připravit nástroje nové. Tento dokument stanoví, jak můžeme tuto politiku posílit pro budoucnost.

2. Přístup na trh v měnícím se světovém hospodářství

Pokrok od roku 1996

Strategie EU pro přístup na trhy byla zahájena v roce 1996² s cílem prosazovat mnohostranné a dvoustranné obchodní dohody a zajistit, aby byly trhy třetích zemí otevřené pro vývozy z EU. Cílem této strategie bylo poskytnout vývozcům informace o podmínkách přístupu na trh a rámec pro řešení překážek obchodu se zbožím, službami, v oblasti duševního vlastnictví a investic.

Jako hlavní nástroj strategie byla vytvořena databáze o přístupu na trh. Jedná se o bezplatnou službu on-line pro vývozce z EU, která obsahuje informace o podmínkách přístupu na trh v přibližně 100 zemích a průběžně aktualizovaný veřejný seznam, který v současné době obsahuje kolem 500 překážek přístupu na trh oznámených Komisi zejména ze strany podniků. Informační části databáze jsou hojně využívány a jsou mezi uživateli velmi oblíbené.

Vzhledem k tomu, že se EU prioritně přiklonila k mnohostrannému úsilí o omezení překážek obchodu, je nutné do určité míry přesměrovat zaměření Komise na jiné oblasti, než je odstraňování konkrétních překážek. Tato úprava je nutná vzhledem k rostoucímu významu a složitosti necelních překážek a též vzhledem k požadavkům zúčastněných stran. Lze toho dosáhnout zkvalitněním konzultací s podniky a členskými státy, cílenějším přístupem k řešení překážek a optimálním rozmístěním zdrojů. Pokud se koordinaci nepodaří zlepšit, bude mnohem obtížnější zjišťovat, analyzovat a posuzovat prioritní případy a systematicky úspěšně odstraňovat překážky.

Mění se povaha překážek ve světovém hospodářství

Povaha překážek obchodu ve světovém hospodářství se změnila. Dříve se v otázce přístupu na trh řešily především celní sazby na hranicích, dnes na trzích našich obchodních partnerů roste význam necelních a jiných překážek „za hranicemi“ (viz rámeček). Je třeba jasně rozlišovat zbytečné překážky obchodu a odůvodněná a právně obhajitelná opatření přijímaná v zájmu legitimních cílů politiky, jakými jsou bezpečnost, ochrana zdraví lidí, zvířat a rostlin a také

² Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Mezinárodní obchod jako celosvětová výzva – strategie přístupu na trhy pro Evropskou Unii - KOM(96) 53 ze dne 14.2.1996.

ochrana životního prostředí. Obchod je sice nutné regulovat, avšak transparentním a nediskriminačním způsobem, který nebude omezovat obchod víc, než je to nezbytné v zájmu jiných legitimních cílů.

Zjišťování, analyzování a odstraňování těchto nových druhů překážek je složitější a technicky i časově náročnější. Řada problémů týkajících se přístupu na trh dnes vzniká v důsledku nesprávného používání nebo prosazování stávajících pravidel. Působnost pravidel WTO se navíc rozšiřovala o něco pomaleji než škála překážek ve světovém hospodářství. GATT a WTO se sice podařilo pozoruhodně účinně odstranit celní překážky obchodu a dnes se tyto instituce již zabývají například kontrolou hygienických omezení obchodu, avšak nadále existuje řada oblastí, v nichž je v zájmu řešení necelních překážek zapotřebí pravidla WTO vypracovat a rozvinout. Kromě toho, čím více se s obchodními partnery budeme dělit o osvědčené postupy a sblížovat environmentální a sociální normy, tím lépe pro podniky EU.

Obchodní překážky v moderním světovém hospodářství

1. **Celní překážky.** Přestože byly v řadě kol mnohostranných obchodních jednání oslabeny, představují vysoké celní sazby pro vývozce z EU nadále problém.
2. **Obtížné celní postupy** při dovozu, vývozu a tranzitu a rovněž nerovná nebo diskriminační **daňová pravidla a postupy.**
3. **Technické předpisy, normy** a postupy posuzování shody, které nejsou v souladu s pravidly WTO týkajícími se technických překážek obchodu (Dohoda o technických překážkách obchodu).
4. **Zneužívání hygienických a rostlinolékařských opatření,** tj. opatření, která nejsou v rámci stávajících pravidel WTO opodstatněná zdravotními a bezpečnostními důvody.
5. **Omezení přístupu k surovinám,** zejména pak omezení vývozu v podobě mj. vývozní daně, která zvyšuje ceny produktů (např. kůží a kůže) a klíčových nerostných komodit a kovového zboží, či v podobě dvojích cen.
6. **Nedostatečná ochrana práv duševního vlastnictví,** včetně zeměpisných označení původu, a nedostatky v jejich řádném používání a prosazování.
7. **Překážky obchodu se službami a překážky přímým zahraničním investicím,** například neoprávněné limity na podíl zahraničních vlastníků, povinnost zakládání společných podniků či diskriminační zacházení.
8. **Restriktivní pravidla a postupy pro účast na veřejných zakázkách,** které brání společnostem z EU reálně se ucházet ve třetích zemích o veřejnou zakázku.
9. **Zneužívání nástrojů na ochranu obchodu a/nebo jejich používání v rozporu s pravidly WTO** ze strany třetích zemí.
10. **Nespravedlivé používání státních podpor a dalších subvencí** ve třetích zemích způsobem, který představuje překážku přístupu na trh.

Zúčastněné strany podporují změnu

V roce 2006 zadala Komise hodnotící studii³ a uspořádala internetovou konzultaci na téma postoje Evropské unie k přístupu na trh⁴. Konzultace přinesla více než 150 reakcí členských států, podniků z EU a dalších zúčastněných stran. Z uvedeného hodnocení a konzultace vyplynuly tyto hlavní závěry:

- EU by měla zlepšit kombinaci politických nástrojů, které používá k zajištění a udržování přístupu na trhy, konkrétně používat jak mnohostranná a dvoustranná obchodní jednání, tak i důsledné kroky k prosazování výsledných dohod.
- Podpora vývozu sice plným právem zůstává zásadní úlohou členských států EU, avšak řada evropských společností působí na evropské a čím dál tím častěji i celosvětové úrovni. Komise, členské státy a podniky by měly být partnery a úzce spolupracovat jak v Bruselu, tak i ve třetích zemích na tom, aby se maximalizoval náš vliv při řešení překážek a předcházení jejich vzniku.
- EU by měla lépe stanovovat priority mezi opatřeními proti překážkám, aby se podařilo dosáhnout co největšího hospodářského přínosu pro EU.
- EU potřebuje účinnější a transparentnější služby pro podniky. Malé a střední podniky čím dál častěji působí na vývozních trzích a nejtěžším úkolem pro ně často bývá řešit překážky obchodu. Problémy těchto podniků s přístupem na trh je třeba pečlivě zohlednit při provádění strategie v praxi. Komise přijala v listopadu 2005 sdělení⁵, které obsahuje konkrétní zmínku o řešení potřeb malých a středních podniků v této oblasti. Komise může pokračovat ve zlepšování databáze o přístupu na trh a usnadnit její využívání.

Z výsledků našeho hodnocení a konzultací jasně vyplývá, že přístup na trh je považován za oblast, která si zasluhuje rozhodnějších kroků na úrovni EU. Podniky v EU chtějí přístup, který by se více zaměřil na výsledky a který by s ohledem na potřeby moderního obchodního prostředí rychle a účinně pomáhal řešit konkrétní problémy, s nimiž se potýkají v souvislosti s přístupem na trhy třetích zemí. Členské státy soustavně vyjadřují názor, že je zapotřebí účinnější a asertivnější politiky EU.

3. Návrhy posíleného partnerství v zájmu lepšího přístupu na trh

Důvody, proč se zaměřit na přístup na trh, jsou dnes stejně významné jako v roce 1996, a možná i významnější. Naším úkolem je posílit a upravit stávající rámec politiky přístupu na trhy a zlepšit jednotlivé nástroje, které jsou jeho součástí.

3.1. Správná kombinace nástrojů

Systém WTO a mnohostranná spolupráce je nadále nejdůležitějším mechanismem zajišťování a zaručení přístupu na trh ve světovém systému obchodu, a to přesto, že významnou úlohu hrají i jiné subjekty (např. Světová celní organizace). Ovšem při řešení překážek obchodu se

³ Zpráva je k dispozici na adrese:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/november/tradoc_130518.2.pdf.

⁴ Zpráva je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/mk_access/cs101106_en.htm.

⁵ Sdělení Komise „Plnění lisabonského programu Společenství – Moderní politika malých a středních podniků pro růst a zaměstnanost“ - KOM(2005) 551 ze dne 10.11.2005.

nelze spoléhat na jedinou strategii či mechanismus. Musíme využívat mnohostranné i dvoustranné, formální i neformální nástroje.

Pokud jde o WTO, je prioritou EU úspěšné dokončení náročného kola obchodních jednání z Dohy. Prostor pro využití přístupových jednání jako nástroje k zajištění lepšího přístupu na trh se zmenšuje, neboť někteří hlavní obchodní partneři (např. Čína) již k WTO přistoupili a jiní (např. Rusko) jsou v závěrečných fázích jednání. Mnohostranná jednání doplní zahájení vyjednávání o nové generaci dvoustranných dohod o volném obchodu, které budou přesahovat stávající pravidla WTO a které budou uzavírány s regiony a zeměmi jako např. ASEAN, Korea, Indie, andské země a Střední Amerika, ale i úsilí o další jednání s Mercosurem a Radou pro spolupráci v Perském zálivu a uzavírání odvětvových dohod.

Rovněž bychom se měli snažit upevnit své postavení v mezinárodních normalizačních subjektech, například v Mezinárodní organizaci pro normalizaci (ISO). To nám pomůže lépe ovlivňovat mezinárodní spolupráci v oblasti normalizace, např. formou prosazování dobrovolných mezinárodních norem vypracovaných mezinárodními normalizačními subjekty. Navíc nová generace dohod o volném obchodu by měla obsahovat složku o sbližování předpisů. EU by také měla napomáhat aktivní účasti rozvojových zemí v tomto regulačním dialogu.

Dohoda o pravidlech je však pouhým východiskem celého procesu. Je třeba se jasně zaměřit na jejich prosazování a na zajištění toho, aby třetí země plnily své závazky plynoucí z dvoustranných a mnohostranných dohod. Proto je třeba aktivně využívat práv daných Ujednáním o řešení sporů WTO. Mnohostranná a dvoustranná jednání by měla stanovit pro účely řešení problémů s partnerskými zeměmi pružné mechanismy předcházení sporům a jejich řešení, které by se zakládaly na zprostředkování. Rovněž bychom měli vybídnout ostatní, aby stejně jako EU více využívali oznamovacích postupů podle dohod o technických překážkách obchodu a jejich prostřednictvím odstraňovali omezení obchodu. Kromě toho bychom měli pozměnit nařízení o překážkách obchodu tak, aby obsáhlo i stížnosti na porušení dvoustranných smluv, u nichž jsme smluvní stranou. EU může rovněž hlouběji rozvíjet spolupráci se třetími zeměmi při řešení překážek, které jsou předmětem společného zájmu. EU by měla tyto diskuse například začlenit do stávajících strategických partnerství s klíčovými rozvíjejícími se trhy a rozvinutými zeměmi: na otázce přístupu na trh již úzce spolupracujeme se Spojenými státy.

Přístup na trh může stejně tak omezovat neexistence účinných zákonů o hospodářské soutěži. Musíme pokračovat v úsilí o podporu zavádění vhodných pravidel hospodářské soutěže ve třetích zemích.

Prosazování pravidel přístupu na trh závisí i na účinnosti technických a správních systémů. Řada zejména rozvojových zemí nemá k dispozici dostatečné správní kapacity, vzdělávání a technické vybavení. K řešení těchto nedostatků může přispět pomoc v oblasti obchodu. Komise i EU jako celek jsou odhodlány pomoci v oblasti obchodu zvýšit v rámci celkové strategie rozvojové pomoci v oblasti obchodu⁶.

⁶ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: Na cestě ke strategii EU pro podporu na rozvoj obchodu – příspěvek Komise - KOM(2007) 163 ze dne 4.4.2007.

Rostoucí význam ve společném úsilí Komise, členských států a podniků o účinné odstraňování překážek budou mít i politické kontakty a obchodní diplomacie, které doplní další spíše střednědobé a dlouhodobé nástroje politiky.

3.2. Nový vztah s členskými státy a podniky

Zásadní význam má ústřední úloha Komise na poli společné obchodní politiky. Je však zřejmé, že má-li být Komise efektivnější, musí navázat nové partnerské vztahy jak s členskými státy, které mají v této oblasti vlastní pravomoc, tak i s evropskými podniky.

Komise, členské státy a podniky si musí stanovit lepší způsob spolupráce. To znamená systematictější kontakty a spolupráci na všech úrovních, a to nejen v EU, ale i ve třetích zemích. Komise, členské státy a podniky by měly více spolupracovat při výběru prioritních opatření na odstraňování překážek a propojit své databáze a rozvíjet síť odborníků na přístup na trh.

To je mimořádně důležité zejména pro praxi na trzích v klíčových třetích zemích, kde je k dispozici nejvíce poznatků o místní situaci. Delegace Komise, zastupitelské úřady členských států a evropské podniky, které působí na zahraničních trzích, jsou obeznámeny s místní správní strukturou a postupy a obvykle mají nejlepší předpoklady pro to, aby poskytly prvotní přehled problémů v přístupu na trh, určily případy, které vyžadují kroky ve spolupráci s odborníky v Bruselu v oblastech jako duševní vlastnictví, technické překážky obchodu a hygienická / rostlinolékařská ochrana, a mohly na místě sledovat další vývoj. V praxi se na soustřeďování zdrojů a kontaktů ve třetích zemích již poměrně intenzivně pracuje. Avšak systematictější kontakty a koordinace by zlepšily sběr informací, umožnily upozornit a reagovat na významné legislativní návrhy ještě před jejich přijetím a využily místních poznatků a vlivu k diplomatickému tlaku na rychlé a účinné řešení překážek v přístupu na trh.

Komise navrhuje vytvořit na trzích třetích zemí týmy pro přístup na trh, které by se skládaly ze zástupců Komise, členských států, soukromého sektoru (například obchodních komor z EU) a případně i jiných zúčastněných stran. V nejbližší době bude sestaven seznam pilotních zemí, v nichž se budou vytvářet užší kontakty a vznikat týmy pro přístup na trh.

Komise se rovněž domnívá, že poradní výbor pro přístup na trh složený ze zástupců členských států, kterému předsedá zástupce Komise, by se měl více zaměřit na technickou stránku problematiky přístupu na trh⁷, včetně posuzování konkrétních případů a výměny osvědčených postupů. Měl by také znovu podtrhnout význam koordinace na základě zpětné vazby od místních týmů pro přístup na trh a úzce spolupracovat s výborem podle nařízení o překážkách obchodu. Fórem pro diskusi o nejdůležitějších případech souvisejících s přístupem na trh by měl zůstat výbor podle článku 133, obecný poradní výbor pro obchodní politiku. Avšak s ohledem na složitost a různorodost jednotlivých případů přístupu na trh budou v příslušných případech nadále přejímat vedení další specializované výbory. Komise bude o této problematice rovněž nadále pravidelně diskutovat s Evropským parlamentem.

Je zřejmé, že podniky si přejí aktivnější účast na odstraňování překážek. Komise se domnívá, že pravidelnější trojstranné diskuse Komise, podniků z EU a členských států by byly přínosem, a navrhuje vytvořit zvláštní fórum pro pravidelné setkávání členských států, útvarů

⁷

V mezích stanovených rozhodnutím Rady 98/552/ES ze dne 24. září 1998.

Komise a podniků z EU, které by mohlo navazovat na setkání poradního výboru pro přístup na trh.

Obecně pro naši spolupráci platí, že namísto budování dalších institucí pro spolupráci uvnitř EU bychom měli lépe využívat stávající mechanismy a vytvořit si rámec pro pravidelné kontakty.

3.3. Stanovení priorit v zájmu co nejlepšího využití zdrojů

Vzhledem k očekávanému růstu již vysokého počtu oznámených překážek obchodu a vzhledem k rostoucí složitosti a obtížnosti jejich odstraňování je důležité, abychom si vybírali a řešili především ty nejvýznamnější překážky.

Nadále by se měly posuzovat všechny obdržené stížnosti, avšak s přihlédnutím k objektivním ukazatelům jejich priority, které budou projednány s členskými státy a podniky z EU, včetně malých a středních podniků. Mezi tyto ukazatele mohou patřit:

- možný hospodářský přínos podnikům v EU jako celku v krátkém a střednědobém výhledu,
- skutečnost, zda daná překážka představuje vážné porušení dvoustranných či mnohostranných dohod, a
- pravděpodobnost vyřešení problému v přiměřené lhůtě.

Pokud jde o stanovování priorit, lze je definovat podle:

- zemí (průmyslově vyspělé ekonomiky a rozvíjející se ekonomiky, avšak nikoli nejméně rozvinuté země);
- odvětví (řada odvětví byla identifikována například během konzultací a v rámci průmyslové politiky⁸); a/nebo
- druhu problému – například porušení práv duševního vlastnictví.

Stanovování priorit však nesmí být svazující formalitou, nýbrž musí sloužit jako pomůcka pro lepší využití zdrojů.

3.4. Efektivnější, účinnější a transparentnější služby

... proti vzniku nových překážek ...

Výhoda preventivního přístupu ke sledování předpisů třetích zemí založeného na „včasném varování“ spočívá v tom, že je schopen případné překážky rozpoznat již v raném stádiu a řešit je u zdroje a současně informovat naše obchodní partnery o našich obavách dříve, než je návrh zákona nebo předpisu dokončen. Komise bude ostatní podporovat v tom, aby využívali postupu oznamování podle dohod o technických překážkách obchodu, a posílí sběr informací

⁸ Sdělení Komise: „Plnění lisabonského programu Společenství: Politický rámec k posílení zpracovatelského průmyslu EU – cesta k integrovanějšímu přístupu k průmyslové politice“ - KOM(2005) 474 ze dne 5.10.2005. Technická aktualizace sdělení ze dne 4.9.2006 je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/sec_overview_update06.pdf.

o připravovaných právních předpisech ve třetích zemích přímo na místě prostřednictvím týmů pro přístup na trh.

... pro zlepšení postupu odstraňování překážek ...

Srovnáme-li očekávání z roku 1996 a dosažené výsledky, největším zklamáním je lhůta potřebná pro úspěšné odstranění obchodních omezení, a to dokonce i v naprosto jasných případech porušení mnohostranné nebo dvoustranné dohody. Ze zpětné vazby od podniků jasně plyne, že potřebují rychlejší a pružnější reakci. Komise hodlá zkvalitnit a zefektivnit způsob registrace, analýzy a řešení stížností na přístup na trh i způsob zpětné vazby s podniky.

Od podniků z EU budeme očekávat, že nám budou poskytovat značnou část informací o překážkách, které poškozují jejich obchod nebo investice ve třetích zemích, a zajistíme předání těchto informací v rámci celé Komise. Cílem je zaregistrovat všechny obdržené stížnosti v databázi o přístupu na trh. Vytvoříme síťové odkazy na další databáze v EU (včetně databází členských států a podniků, bude-li to možné), abychom zajistili, že z databáze o přístupu na trh jsou přístupné všechny zaznamenané překážky. Jednotlivým případům bude přiděleno jediné identifikační číslo, aby se transparentně usnadnilo jejich sledování v celém systému.

Analýza překážek obchodu bude zahrnovat všechny zúčastněné subjekty, včetně týmů pro přístup na trh zřízených na místě. Podniky v EU budou o probíhající práci pravidelně informovány.

Určování a analýza překážek jsou oblastí, v níž lze očekávat největší přínos úzkého partnerství s podniky a členskými státy v podobě účinnosti a transparentnosti.

... a pro zlepšení databáze o přístupu na trh

Databáze o přístupu na trh spravovaná Evropskou komisí nabízí rychle přístupné a spolehlivé informace o používaných clech, dovozních formalitách a administrativních požadavcích při dovozu do třetích zemí a obsahuje i informace o překážkách obchodu, které omezují přístup na trhy. Ačkoli jsou uživatelé se stávajícím systémem v podstatě spokojeni, je třeba provést některá zlepšení.

Většího důrazu se dostane snadnosti používání a zjednodušení databáze, které usnadní identifikaci a oznamování problémů. Komise stanoví kratší lhůty pro odpověď na dotazy zaslané elektronicky a zaváže se k pravidelné aktualizaci informací v databázi. Současný oddíl připomínek bude modernizován, aby se podpořilo zasílání otázek a problémů Komisi elektronickou poštou. V členských státech a ve spolupráci s nimi bude zahájena propagační kampaň, která zajistí službám partnerství pro přístup na trh širokou publicitu (zejména u malých a středních podniků prostřednictvím budoucí sítě EU na podporu podniků a inovací) a která vyzve společnosti v EU, aby své stížnosti na překážky registrovaly.

Na žádost uživatelů a ve snaze lépe vyhovět současným problémům a potřebám vývozců z EU budou do databáze o přístupu na trh časem přidány nové oddíly, aby se zlepšil její dosah v oblastech jako jsou např. služby, práva duševního vlastnictví či investice.

Místní týmy pro přístup na trh budou pravidelně předkládat zprávy o překážkách obchodu v zemích, v nichž působí, které poslouží k aktualizaci a zpřesnění popisu situace v databázi o přístupu na trh.

Komise rovněž zvaží, jak propojit databázi o přístupu na trh s asistenční službou pro vývozce z rozvojových zemí „Export Helpdesk“. Zpřístupnění těchto informací vývozcům z rozvojových zemí by zvýšilo jejich schopnost vyvážet i do dalších zemí, což by výrazně napomohlo zejména vzájemnému obchodu mezi jižními zeměmi.

4. Závěr

Posílené partnerství v zájmu lepšího přístupu na trh je významným prvkem strategie týkající se postavení Evropy ve světě a důležitým příspěvkem k lisabonské agendě pro růst a zaměstnanost. Evropské společnosti – silnými celosvětovými společnostmi počínaje a rozvíjejícími se malými a středními podniky konče – bojují na světových trzích o úspěch. Silná politika pro přístup na trh je klíčovým úkolem společné obchodní politiky a klíčovou oblastí, ve které EU může svým členským státům, evropským občanům i podnikům přinést skutečný ekonomický prospěch. Politiku EU z roku 1996 je třeba posílit a přizpůsobit měnícímu se světovému hospodářství, v němž se mění nejen trhy, na které chceme získat přístup, ale i překážky, které nám v tom brání.

Komise proto navrhuje:

- Posílit závazek k využívání mnohostranných institucí, např. WTO, a dvoustranných kanálů, např. nové generace dohod o volném obchodu, s cílem podpořit postupnou a prosaditelnou liberalizaci, otevírání trhů a sbližování standardů a norem mezi EU a obchodními partnery.
- Vytvořit pevnější vztah mezi Komisí, členskými státy a podniky v EU, který by přímo pomáhal hospodářským subjektům překonávat konkrétní problémy s přístupem na trhy třetích zemí a nabídl postupy a lhůty odpovídající potřebám podnikatelského sektoru.
- Decentralizovat stávající systém a podporovat místní iniciativy ve třetích zemích prostřednictvím rozvoje místních týmů EU pro přístup na trh složených ze zástupců delegací Komise, zastupitelských úřadů členských států a podnikatelských organizací.
- Využívat užší technické spolupráce v Bruselu mezi zástupci členských států a Komise ohledně problematiky přístupu na trh a intenzivnějších konzultací se širokým spektrem zástupců průmyslu.
- Jasněji určovat priority při výběru překážek, na které je třeba se zaměřit, aby se naše zdroje co nejlépe využívaly na daných cílových trzích (nikoli však v nejméně rozvinutých zemích), v klíčových odvětvích a/nebo v klíčových oblastech (např. práva duševního vlastnictví).
- Celkově přepracovat databázi o přístupu na trh spravovanou Evropskou komisí.
- Zvýšit účinnost a transparentnost analýzy, kterou Komise používá pro stížnosti na překážky obchodu, včetně nového efektivnějšího systému registrace stížností.

Úspěch této iniciativy závisí na tom, jak silné nové partnerství se nám podaří vytvořit, zda na něj vyčleníme dostatek zdrojů a zda budeme zdroje, které společně do projektu vložíme, využívat co nejlépe. Komise se tohoto náročného úkolu hodlá ujmout a vyzývá všechny zúčastněné strany, aby k realizaci tohoto nového partnerství přispěly.